

5 10 - 5 ΙΟΥΛ. 2008

Πλαστικά, περιβάλλον και διαφθορά

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Από όσα σ'ας γράφω σήμερα δική μου ιδέα δέν είναι παρά μία. Ή κατάληξη. Πρόκειται απλώς για μία προσπάθεια αποδόσεως του περιεχομένου άρθρου, τό όποιο έδημοσιεύθηκε πρόσφατα σέ άγγλικό περιοδικό. Χωριό και μή όνομα, πού λένε. Κάτω από τή ρουμπρίκα μπρήφινγκ. Λέξη πού τήν έχουμε μάθει από τήν καθημερινή άνευ νοήματος συνάντηση δημοσιογράφων μέ τόν κυβερνητικό εκπρόσωπο. Άοριστολογίες. Για δημιουργία θεμάτων. Πρός πολιτική έκμετάλλευση. Κάτι πρέπει νά ξέρω. Έχω κι εγώ στό παρελθόν παίξει σέ αυτό τό κρυφτούλι.

Ή γραφή άς θεωρηθεί ως σχόλιο επί τής έπικαιρότητας. Ό Δήμαρχος Άθηναίων πρίν από λίγες ήμέρες έγκαινίασε έκστρατεία κατά τών πλαστικών σακουλών. Άνυπεράσπιστων. Ύπό τήν αιγίδα του δήμου. Μέ σχετική τυμπανοκρουσία. (Ύποψιάζομαι, συνήθεια από τήν έποχή προγενέστερου δημάρχου).

Τό άρθρο λοιπόν: Στή Μεγάλη Βρεταννία χρησιμοποιούνται τόν χρόνο ύλικά πλαστικής συσκευασίας θάρους δύο εκατομμυρίων τόννων, 33 κιλά κατά κεφαλήν. Σύμφωνα μέ τό Incpen (άκρωνύμιο για industry council for packaging and the environment, όργάνωση τής βιομηχανίας για τή μελέτη πλαστικών και περιβάλλοντος) τό 53% τών καταναλωτικών αγαθών είναι συσκευασμένο σέ πλαστικά ύλικά. Και όμως ύπολογίζεται πώς αποτελούν σέ θάρους μόνο τό 20% του συνόλου τών ύλικών συσκευασίας.

Ή πλαστική συσκευασία λοιπόν είναι κάτι καλό ή όχι; Στις αναπτυσσόμενες χώρες ποσότητες τροφίμων έως και 40% του συνόλου πάνε χαμένες προτού φτάσουν στά χέρια του καταναλωτή. Στή Βρεταννία τό ποσοστό είναι μόνο 3%. Λόγω τής βελτιωμένης μεθόδου συσκευασίας. Μέ πλαστικά ύλικά. Παράλληλα καταγράφονται και ποιοτικά πλεονεκτήματα. Ύπάρχουν πάνω από 20 διαφορετικοί τύποι πολυμερών. Τούτο επιτρέπει τήν παραγωγή δυνατών, άνθεκτικών στή θερμότητα και πορωδών (μπορούν και αναπνέουν) ύλικών συσκευασίας. Επί πλέον είναι έλαφρά και έπομένως εύκολα και φτηνά στή μεταφορά. Είναι τέλος σχετικώς φιλικά προς τό περιβάλλον.

Γιατί τότε ή εναντίον τους κατακραυγή. Για τήν παραγωγή τών πλαστικών ύλικών δέν χρησιμοποιείται πάνω από τό 2% τής συνολικής καταναλώσεως πετρελαίου. Χρειάζονται λιγότερη ενέργεια και νερό από τά άνταγωνιστικά τους προϊόντα, όπως τό χαρτί. Τό μεγάλο θάσανο μέ τά πλαστικά δημιουργείται όταν φτάσουν στό τέλος τής ζωής τους. Ή μάλλον όταν αυτό δέν έπέρχεται. Γιατί δέν αποσυντίθενται βιολογικά. Έτσι προκαλούνται διαρκώς προβλήματα μέ τό πού βρωμίζουν τό φυσικό περιβάλλον και βλάπτουν τά πουλιά και τή θαλάσσια ζωή. Τόν περασμένο Μάρτη στό BBC αναφέρθηκε πώς στά νησιά Μίντουέ στον Ειρηνικό 2 εκατομμύρια άλμπатρος φέρονται νά έχουν καταπιεί κάτι πλαστικό.

Τό άντεπχείρημα: Είναι δυνατόν τά πλαστικά ύλικά νά ανακυκλώνονται; Μάλιστα πρέπει. Σύμφωνα μέ Όδηγία τής Εύρωπαϊκής Ένώσεως. Παρουσιάζονται έντούτοις δυσκολίες. Και είναι πολυέξοδοι οι διαχωρισμοί στά σύνθετα πλαστικά τών πολυμερών. Ύστερα τά εργοστάσια έπεξεργασίας ανακυκλούμενων πλαστικών είναι λίγα. Τό μεγαλύτερο ποσοστό τους (67%) πάει στό έξωτερικό. Στήν Κίνα. Ή όποια διαθέτει τό εργατικό δυναμικό πού είναι αναγκαίο για νά διαχωρίζει τά ύλικά αυτά και νά τά έπεξεργάζεται για τήν παραγωγή σειράς ολοκληρης προϊόντων (ρούχα, έπιπλα κ.ά.). Οι ύψηλές τιμές (190 ευρώ για μία μπάλα άνάμεικτων πλαστικών μπουκαλιών) παρεμποδίζουν τήν ανάπτυξη έντόπιας βιομηχανίας. Και στις εύρωπαϊκές χώρες τά πράγματα δέν είναι πολύ διαφορετικά. Διαφορές ύπάρχουν στον τρόπον άπορρίψεως τών άχρηστων πλαστικών. Στή Βρεταννία τά τοπικά συμβούλια άντιπαθούν τήν άποτέφρωση. Άντιθέτως στήν άλλη Εύρώπη μικρό μόνο μέρος άπορρίπτεται στις χωματερές. Τό μεγαλύτερο μέρος άποτεφρώνεται παράγοντας ταυτοχρόνως ενέργεια.

Συζητούνται πολλές νέες ιδέες. Ένδιαφέρουσες. Προϋποθέτουν όμως κατά πολύ μεγάλο μέρος τήν προθυμία μας νά αλλάξουμε συνήθειες. Άν χρησιμοποιείς έπανειλημμένως δέκα φορές τήν ίδια συσκευασία, έπέτυχες μία μείωση τής τάξεως του 90%. Οι προμηθευτές τών σούπερ μάρκετ έπέτυχαν τεράστια μείωση άπορριμμάτων μέ τήν άντικατάσταση του χαρτιού μιάς χρήσεως από ξαναχρησιμοποιήσιμες πλαστικές παλέτες. Πρός τό παρόν όλοι μας παροτρύνουν νά μήν χρησιμοποιούμε πλαστικές σακούλες. Μέ πρακτικούς όρους αυτό είναι άσήμαντο. Άποτελούν λιγότερο από τό 1% τών άπορριμμάτων. Άν αυτό έχει κάποια αξία, είναι συμβολική.

Μιά άλλη μέθοδος, πού ύπόσχεται πολλά, είναι ή «κλειστή ανακύκλωση». Σήμερα ή ανακύκλωση γίνεται μέ όλα τά πλαστικά νά ανακατεύονται. Άποτέλεσμα τό νέο προϊόν έπεξεργασίας είναι χαμηλής ποιότητας. Και δέν μπορεί νά χρησιμοποιηθεί για συσκευασία τροφίμων ή άλλων ποιοτικών αγαθών. Μέ τήν «κλειστή ανακύκλωση» τά άπορριπτόμενα πλαστικά διαχωρίζονται προσεχτικά και πλένονται, ώστε νά μπορούν νά παραχθούν ύλικά όμοιας ποιότητας μέ τά παραγόμενα από καθαρά χημικά. Στις 28 του περασμένου μηνός άρχισε νά λειτουργεί τό πρώτο στήν Άγγλία εργοστάσιο «κλειστής ανακυκλώσεως» για πλαστικά μπουκάλια.

Ή δική μου τώρα κατάληξη. Αύτά λένε οι φίλοι μας οι Έγγελοι. Κι έμεις τά διαβάζουμε και τά άντιγράφουμε. Για νά λησμονηθούμε. Νά ξεφύγουμε από τήν άτμόσφαιρα άσυναρτησίας και παραφροσύνης, πού οι δραστηριότητες τής Siemens έφτιασαν στή χώρα. Ξαφνικά όλοι, σαν νά έπέσαμε από τά σύννεφα. Γράφει ό πρώην βουλευτής και ύπουργός του ΠΑΣΟΚ κ. Σταύρος Μπένος: «Μιά άπίστευτη ύποκρισία για τήν έκταση και τήν ένταση τής διαφθοράς στή δημόσια ζωή [...] Λές και δέν γνωρίζουμε όλοι, χρόνια τώρα, ότι τά κόμματα ξεοδεύουν στις έκλογές πολλαπλάσια ποσά από τήν κρατική έπιχορήγηση κυρίως από ροή μαύρου χρήματος» («Ή Καθημερινή» 29 Ιουνίου). Είπα νά ξεφύγουμε. Δύσκολο. Πολύ.